Lietas Nr. C35068015
Lietas arhīva Nr. C-0680-15/19

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Siguldā 2015.gada 12.jūnijā

Rīgas rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Ineta Riekstiņa, rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ prasības pieteikumu maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu pret /pers. B/, un

k o n s t a t ē j a

2015.gada 30.janvārī prasītāja /pers. A/ vērsusies tiesā ar prasības pieteikumu maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu pret /pers. B/, prasības priekšmetu norādot uzturlīdzekļu piedziņa.

Prasības pieteikumā norādīts, ka, lai arī ir pilngadīga, turpina mācīties, ko apliecina skolas izsniegtā izziņa. Prasītājai nav iztikas līdzekļu, jo mācās Rīgas Stila un modes profesionālajā vidusskolā un nestrādā.

Pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, lūdz piedzīt no atbildētāja /pers. B/ uzturlīdzekļus par labu /pers. A/ 108 EUR mēnesī, sākot ar prasības pieteikuma iesniegšanas dienu tiesā, līdz brīdim, kad pati spēs sevi apgādāt; lūdz noteikt nekavējošu sprieduma izpildi no prasības iesniegšanas dienas; visus ar tiesāšanos saistītos izdevumus piedzīt no /pers. B/.

Lūdz lietu izskatīt rakstveida procesā.

2015.gada 9.februārī saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta pirmo daļu atbildētājam uz prasības pieteikumā norādīto dzīvesvietu /adrese/, un uzturēšanās adresi ārzemēs /adrese A/, nosūtīts tiesā saņemtais prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojumu veidlapa, nosakot termiņu rakstveida paskaidrojumu sniegšanai līdz 2015.gada 10.martam (lietas 12.lapa).

Atbildētājam uz Spāniju nosūtītais ierakstītais sūtījums atsūtīts tiesai kā atbildētājam neizsniegts (lietas 15.lapa)

2015.gada 16.martā atbildētājam uz prasības pieteikumā norādīto adresi /adrese /, nosūtītais ierakstītais sūtījums atsūtīti tiesai ar Latvijas Pasta darbinieka norādi, ka piegādes laikā adresāts norādītajā adresē nav sastopams, atstāts aicinājums, beidzies glabāšanas laiks (lietas 16.lapa).

2015.gada 13.martā saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu pusēm paziņots, ka sprieduma norakstu tiesas kancelejā varēs saņemt 2015.gada 29.aprīlī (lietas 14.lapa).

2015.gada 22.aprīlī atbildētājam adresētais ierakstītais sūtījums, kas nosūtīts uz prasības pieteikumā norādīto atbildētāja dzīvesvietu, atsūtīts tiesai ar Latvijas pasta darbinieka norādi, ka piegādes laikā adresāts norādītajā adresē /adrese /, nav sastopams, atstāts aicinājums, beidzies glabāšanas laiks (lietas 17.lapa).

2015.gada 30.aprīlī saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu pusēm paziņots, ka sprieduma norakstu tiesas kancelejā varēs saņemt 2015.gada 12.jūnijā (lietas 21.lapa).

Civilprocesa likuma 54.^{1}panta pirmā daļa noteic, ja atbildētājam nav deklarētās dzīvesvietas adreses Latvijā, prasītājam ir pienākums norādīt tiesai atbildētāja dzīvesvietas adresi, ja viņam tā ir zināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 59.panta pirmo daļu atbildētāju, kura adresi nevarēja noskaidrot saskaņā ar šā likuma 54.^{1}pantu vai kuram dokumentus nevarēja izsniegt adresē, kuru bija norādījis lietas dalībnieks saskaņā ar šā likuma 54.^{1}panta pirmo daļu, vai kuram tiesas dokumentus nevarēja izsniegt saskaņā ar šā likuma 56.^{2} pantu, aicina uz tiesu ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

No lietas materiāliem redzams, ka 2015.gada 30.aprīlī Latvijas Republikas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" publicēts paziņojums atbildētājam par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un sprieduma noraksta saņemšanas datumu 2015.gada 12.jūnijā (lietas 22.lapa).

2015.gada 11.jūnijā atbildētājam uz prasības pieteikumā norādīto adresi /adrese /, nosūtītais ierakstītais sūtījums atsūtīts tiesai ar Latvijas pasta darbinieka norādi, ka piegādes laikā adresāts nav sastopams, atstāts aicinājums, beidzies glabāšanas laiks (lietas 27.lapa).

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa noteic, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Šis datums uzskatāms par pilna sprieduma sastādīšanas datumu.

Pie apstākļiem, ka atbildētājam par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā, paziņots ar publikāciju laikrakstā "Latvijas Vēstnesis", tiesa atzīst par iespējamu lietu izskatīt rakstveida procesā.

M o t ī v u d a ļ a

Izvērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota, līdz ar ko apmierināma.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo, otro, trešo un ceturto daļu vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē bērnu uzturēt, tas ir, nodrošināt ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses un sagatavot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Civillikuma 179.panta pirmā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Atbilstoši minētā panta otrajai daļai pienākums par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

No lietas materiāliem pievienotās /pers. A/ dzimšanas apliecības /apliecības numurs/ kopijas redzams, ka atbildētājs /pers. B/ ir /pers. A/, dzimušas /datums/, tēvs (lietas 7.lapa).

Tiesa atzīst, ka vecāku pienākums apgādāt bērnu ir absolūts. Tas attiecas arī uz bērniem, kuri sasnieguši pilngadību, taču turpina mācīties un nespēj paši sevi apgādāt. Tas noteikts arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2004.gadā veiktajā apkopojumā „Par tiesu praksi civillietu izskatīšanā par bērna izcelšanās noteikšanu, adopcijas apstiprināšanu un atcelšanu, uzturlīdzekļu piedziņu no vecākiem bērna uzturēšanai, laulības šķiršanu un neesamību."

Pilngadības sasniegšana un vecāku aizgādības izbeigšanās nav pamats atbrīvošanai no šā pienākuma. Civillikuma 179.pants neierobežo vecāku pienākumu apgādāt bērnu arī pēc pilngadības sasniegšanas, bet ar laiku, kad viņi var sevi paši apgādāt. Šāda atziņa izriet arī no tiesu prakses. (Sk. Augstākās tiesas Senāta 2001.gada 14.marta spriedums lietā SKC-144, 67 lpp). Šajā spriedumā ir atsauce uz likumu „Par valsts pensijām" un proti: par darba nespējīgiem ir uzskatāmi bērni, kuri mācās vidējās vai augstākās mācību iestādēs dienas nodaļā un nav vecāki par 24 gadiem. Šiem kritērijiem atbilst arī prasītāja lietā /pers. A/.

Lietas materiāliem pievienota Rīgas Stila un modes profesionālajā vidusskolas 2015.gada 9.janvāra izziņa Nr.03-40/16, kurā norādīts, ka /pers. A/ 2014./2015.m.g. mācības turpina Rīgas Stila un modes profesionālās vidusskolas pilna laika klātienes profesionālās izglītības programmā "Skaistumkopšanas pakalpojumi", specialitātē "Vizuālā tēla stilists", 11./12.grupā, 3.kurā ar mācību ilgumu 4 gadi no 2012.gada 1.septembra līdz 2016.gada 30.jūnijam. Sekmīga. Mācību nodarbības apmeklē regulāri. Saņem stipendiju (lietas 9.lapa).

Tā kā prasītāja turpina mācības Rīgas Stila un modes profesionālās vidusskolas pilna laika klātienes profesionālās izglītības programmā, tiesa atzīst, ka viņa nespēj pati sevi materiāli nodrošināt un gūt ienākumus ar savu darbu.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka atbildētāja /pers. B/ kā /pers. A/ tēva pienākums ir gādāt par savas meitas uzturēšanu, lai gan viņa pilngadību sasniegusi 2014.gada 4.jūlijā.

Novērtējot šos apstākļus, tiesa uzskata, ka atbildētājam līdz laikam, kad pati prasītāja varēs sevi apgādāt, ir pienākums gādāt par savas meitas uzturēšanu.

Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumos Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru" noteikts, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus – katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2014.gada 2.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.734 "Grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumos Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punktu minimālā mēneša darba alga ar 2015.gada 1.janvāri ir 360 *euro.*

Tādejādi šobrīd minimālie uzturlīdzekļi bērniem no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai ir 108 *euro* mēnesī.

Prasītāja no atbildētāja uzturlīdzekļus lūgusi piedzīt valsts noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā, t.i., 108 *euro* mēnesī.

Tiesa atzīst, ka atbildētājam neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa un spējām ir pienākums nodrošināt bērna uzturam līdzekļus valsts noteiktajā minimālajā apmērā.

Tādejādi tiesa atzīst, ka no atbildētāja prasītājas labā piedzenami uzturlīdzekļi valsts noteiktajā minimālajā apmērā, t.i., 108 *euro* mēnesī.

Ievērojot Civillikuma 179.panta pirmās daļas noteikumus, tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami līdz laikam, kad prasītāja pati spēs sevi apgādāt.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami ar prasības pieteikuma tiesā iesniegšanas dienu – 2015.gada 30.janvāri, kā to prasības pieteikumā lūgusi prasītāja, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

To, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam uzturlīdzekļi piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, atzinis Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augusta spriedumā lietā Nr.SKC- 556.

Tiesa atzīst, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktajam, nosakāma nekavējoša sprieduma izpilde, kā to lūgusi prasītāja.

Civilprocesa likuma 33.panta otrā daļa noteic, ka tiesas izdevumi ir:

1) valsts nodeva;
2) kancelejas nodeva;
3) ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5. un 6.punktam ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi; ar sludinājuma ievietošanu laikrakstā saistītie izdevumi.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Prasītāja, iesniedzot tiesā prasības pieteikumu par uzturlīdzekļu piedziņu, bija atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, kas nosaka, ka no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktā noteikts, ka par katru prasības pieteikumu maksājama valsts nodeva par prasību, kas novērtējama naudas summā līdz 2134 *euro,* – 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajam prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Tādejādi valsts nodeva ir 194,40 *euro* (108 *euro* x 12 mēneši) = 1296 *euro*; 15 % no 1296 *euro* = 194,40 *euro*).

No lietas materiāliem – ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistīto izdevumu uzziņas redzams, ka tie šajā lietā kopsummā ir 21,38 *euro*.

No lietas materiāliem redzams, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par sludinājuma ievietošanu laikrakstā šajā lietā ir 2,35 *euro,* ko apliecina izdevuma "Latvijas Vēstnesis" 2015.gada 5.maija rēķins Nr.15046230 par publikāciju izdevumā "Latvijas Vēstnesis"

Tādējādi tiesa atzīst, ka no atbildētāja valsts labā piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva 194,40 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 23,73 *euro*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš tiesas izdevumu samaksai 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 42.panta pirmo daļu, 43.panta pirmās daļas 3.punktu, 190., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

Prasību apmierināt.

Piedzīt uzturlīdzekļus no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, viņas uzturēšanai 108 *euro* (viens simts astoņi *euro)* mēnesī, sākot no 2015.gada 30.janvāra, līdz laikam, kad viņa pati varēs sevi apgādāt.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus: valsts nodevu 194,40 *euro* (viens simts deviņdesmit četri *euro* un 40 centi), nosakot to samaksu šādā kontā: saņēmējs: Valsts kase NMR 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22, un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 23,73 *euro* (divdesmit viens *euro* un 38 centi) apmērā, nosakot to samaksu šādā kontā: saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, konts LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22.

Noteikt atbildētājam sprieduma labprātīgas izpildes termiņu valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksai 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesas izdevumu samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Rīgas rajona tiesas kancelejā Siguldā, Šveices ielā 27, sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā 10 dienu termiņā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, 2015.gada 12.jūnija, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā Siguldā, Šveices ielā 27.

Tiesnese I.Riekstiņa